

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

През 2021 г. 96.1% от **нефинансовите предприятия с 10 и повече заети лица** имат достъп до интернет. С фиксирана интернет връзка разполагат 85.7% от предприятията, като при 39.8% максималната скорост за сваляне на данни е по-висока от 100 Mbps. Близко две трети (63.4%) от предприятията с 250 и повече заети лица разполагат със скорост за сваляне на данни по-висока от 100 Mbps.

1. Относителен дял на предприятията с достъп до интернет по големина на предприятията и икономически дейности през 2021 година

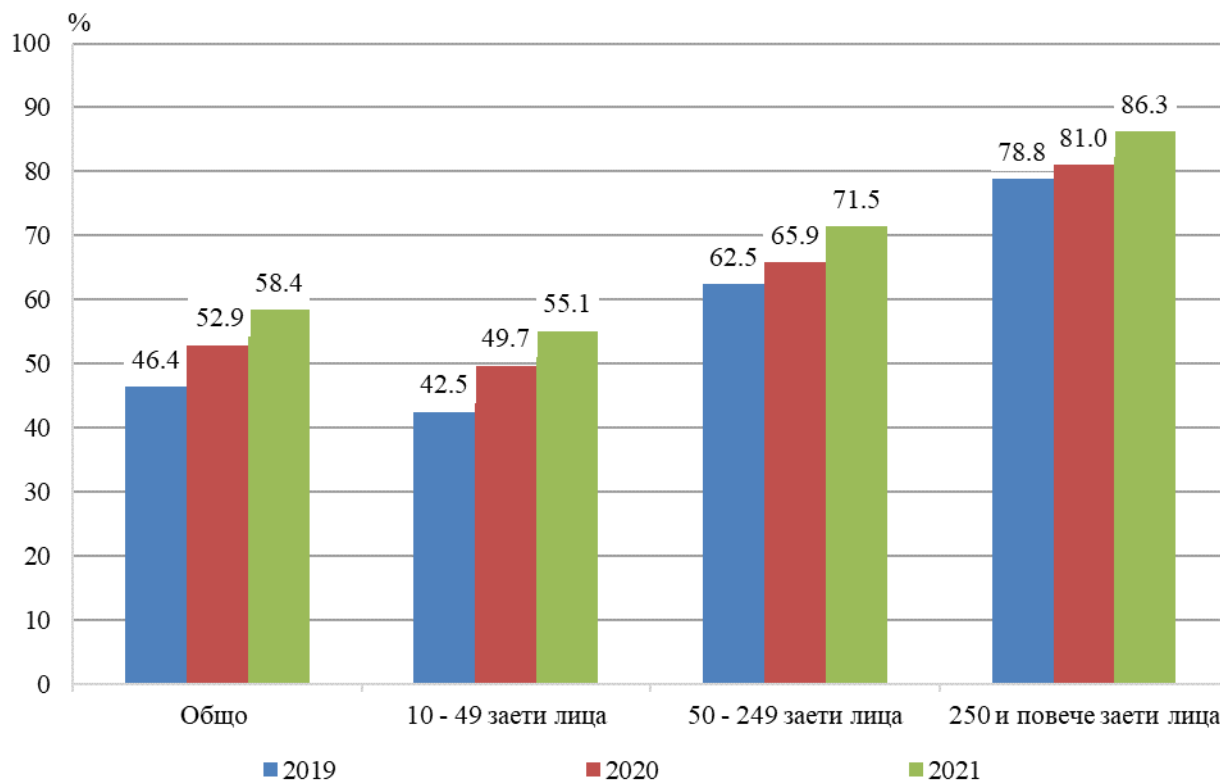
(Проценти)

	Достъп до интернет	Фиксирана връзка	Скорост за сваляне на данни ≥ 100 Mbps
Общо	96.1	85.7	39.8
По големина на предприятията			
10 - 49 заети лица	95.4	83.8	36.6
50 - 249 заети лица	99.3	94.2	53.3
250 и повече заети лица	100.0	97.7	63.4
По икономически дейности			
Преработваща промишленост	96.9	85.1	38.0
Електрическа и топлинна енергия, горива; води и управление на отпадъци	99.5	98.5	46.4
Строителство	96.4	86.2	36.4
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	96.0	86.6	36.8
Транспорт, складиране и пощи	96.6	82.6	38.3
Хотелиерство и ресторантьорство	89.7	77.6	32.1
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	100.0	96.6	73.7
Операции с недвижими имоти	100.0	89.8	23.0
Професионални дейности и научни изследвания	99.8	93.3	58.5
Административни и спомагателни дейности	93.9	78.8	44.8

През 2021 г. 58.4% от предприятията предоставят на служителите си преносими устройства, даващи възможност за мобилна интернет връзка чрез мобилните телефонни мрежи, което е с 5.5 процентни пункта повече в сравнение с предходната година (фиг. 1).

www.nsi.bg

Фиг. 1. Относителен дял на предприятията, които предоставят на служителите си преносими устройства с мобилна интернет връзка, по големина на предприятията

Относителният дял на заетите лица в предприятията, които разполагат с достъп до интернет, е 36.8%, а 17.6% използват преносими устройства с мобилна интернет връзка за служебни цели. Най-много заети лица използват интернет и преносими устройства с мобилна връзка в сектор „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ - съответно 92.3 и 54.6%.

2. Относителен дял на заетите лица, които имат достъп до интернет и използват преносими устройства с мобилна интернет връзка, по големина на предприятията през 2021 година

Големина на предприятията	Заети лица с достъп до интернет	(Проценти)
		Заети лица, използващи преносими устройства с мобилна връзка
Общо	36.8	17.6
10 - 49 заети лица	38.0	18.2
50 - 249 заети лица	35.7	17.7
250 и повече заети лица	36.6	16.9

www.nsi.bg

Използване на уебсайт

През 2021 г. 51.9% от предприятията разполагат със собствен уебсайт, като най-голям е техният дял при фирмите с 250 и повече заети лица - 87.7%.

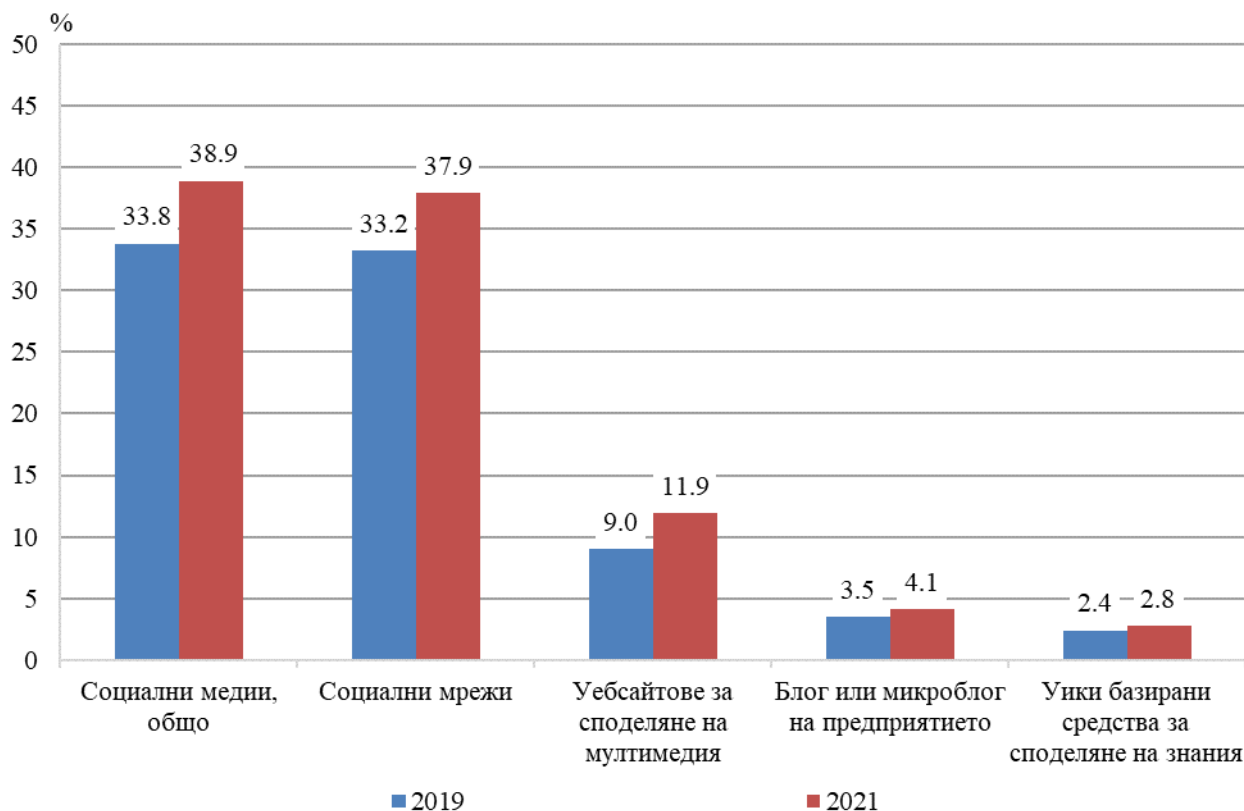
На своя уебсайт предприятията основно предоставят следните функционалности:

- информация за предлаганите стоки и услуги - 77.2%¹;
- връзка или препратка към профила си в социална медия - 35.0%;
- възможност за онлайн поръчки или резервации на стоки и услуги - 24.1%;
- проследяване или проверка на статуса на направените поръчки - 14.9%.

Използване на социални медии

През 2021 г. 38.9% от предприятията използват различни видове социални медии, за да развият дейността си и да разширяват своето присъствие в интернет, като относителният им дял се е повишил с 5.1 процентни пункта в сравнение с 2019 година. Най-популярни са социалните мрежи (Facebook, LinkedIn, Xing, Yammer и др.), в които 37.9% от предприятията поддържат свой профил, следвани от уебсайтовете за споделяне на мултимедия (YouTube, Instagram, Flickr, SlideShare, Pinterest, Snapchat и др.) - 11.9%.

Фиг. 2. Относителен дял на предприятията, които използват социални медии

¹ Относителните дялове са изчислени на база брой предприятия, които имат собствен уебсайт.

www.nsi.bg

Използване на компютърни услуги в облак (cloud computing)

През 2021 г. 12.8% от предприятията използват платени компютърни услуги в облак, за да оптимизират бизнес процесите си, като основни потребители са големите предприятия с повече от 250 заети лица (44.6%).

Основните цели, за които предприятията използват облачните решения, са:

- електронна поща - 79.7%¹;
- съхранение на файлове - 67.7%;
- офис софтуер - 60.2%.

Фиг. 3. Относителен дял на предприятията, които използват платени компютърни услуги в облак, по цели на използване през 2021 година

¹ Относителните дялове са изчислени на база брой предприятия, които използват платени компютърни услуги в облак.

Интернет на вещите (Internet of Things)

Интернет на вещите се отнася до взаимосвързани устройства, наричани още интелигентни или смарт устройства, които събират и обменят данни помежду си и могат да бъдат наблюдавани или контролирани дистанционно по интернет. През 2021 г. 15.0% от предприятията използват различни видове взаимосвързани устройства или системи с цел оптимизация на бизнеса.

3. Относителен дял на предприятията, които използват взаимосвързани устройства, по цели на използване и големина на предприятията през 2021 година (Проценти)

Цели на използване	Общо	10 - 49 заети лица	50 - 249 заети лица	250 и повече заети лица
Общо	15.0	13.8	19.8	26.3
Управление на потреблението на енергия	2.4	1.7	4.6	11.9
Сигурност на помещенията	11.4	10.5	15.1	18.7
Наблюдение и автоматизиране на производствения процес	2.5	1.8	5.1	10.4
Управление на логистиката	4.2	3.5	7.0	9.6
Поддръжка, съобразена с конкретните условия	3.0	2.2	5.8	10.5
Обслужване на клиенти	3.0	2.7	4.6	5.1

Електронна търговия

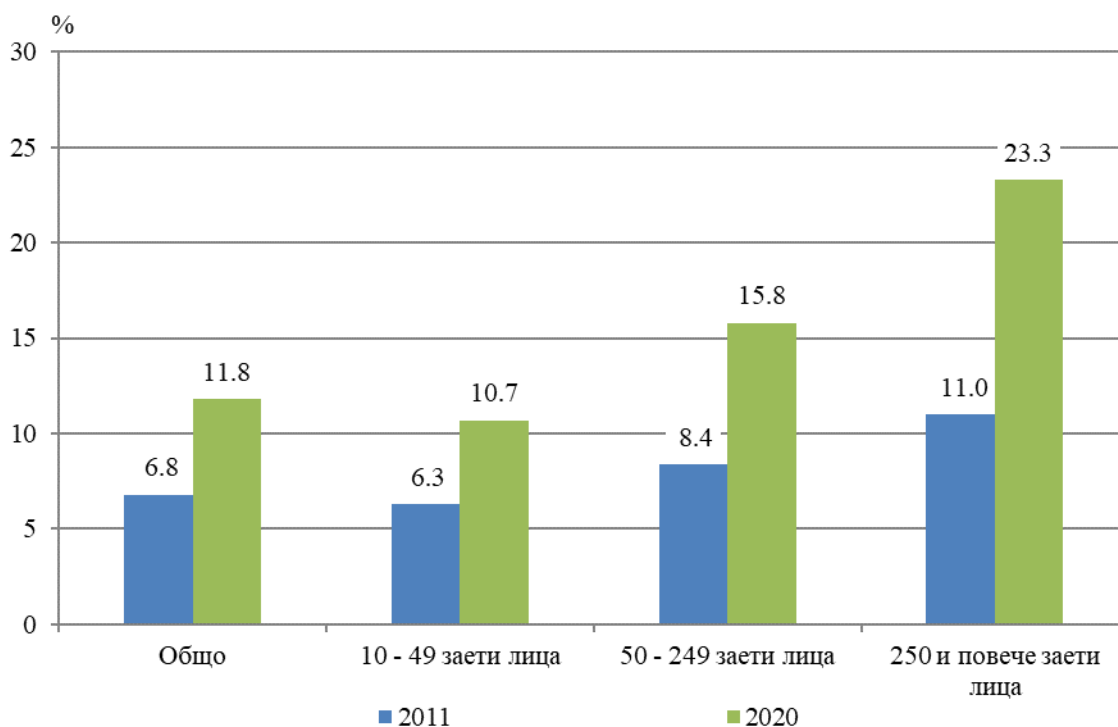
Електронната търговия представлява покупка или продажба на стоки и услуги по интернет и може да бъде осъществена чрез уебсайт, уебприложение или чрез автоматизиран обмен на данни (съобщения от тип EDI).

През предходната 2020 г. 11.8% от предприятията продават стоки и услуги онлайн, а реализираният оборот от електронна търговия възлиза на 6.2% от общия им оборот. Относителният дял на тези, които осъществяват уебпродажби чрез собствен уебсайт или приложение, е 8.4%, а на използващите електронни пазари за търговия със стоки и услуги по интернет като eBay, Booking.com, Amazon, Alibaba, eMAG и др. - 4.4%. Електронни продажби чрез съобщения от тип EDI извършват 2.0% от предприятията.

От предприятията, които осъществяват уебпродажби, 97.2% продават стоки и услуги на клиенти от България, 32.5% на клиенти от държави - членки на ЕС, а 21.4% имат клиенти от други държави.

За десетгодишен период относителният дял на предприятията, които продават стоки и услуги чрез електронна търговия, се е увеличил близо два пъти (фиг. 4).

Фиг. 4. Относителен дял на предприятията, които продават стоки и услуги по интернет, по големина на предприятията

Влияние на COVID-19

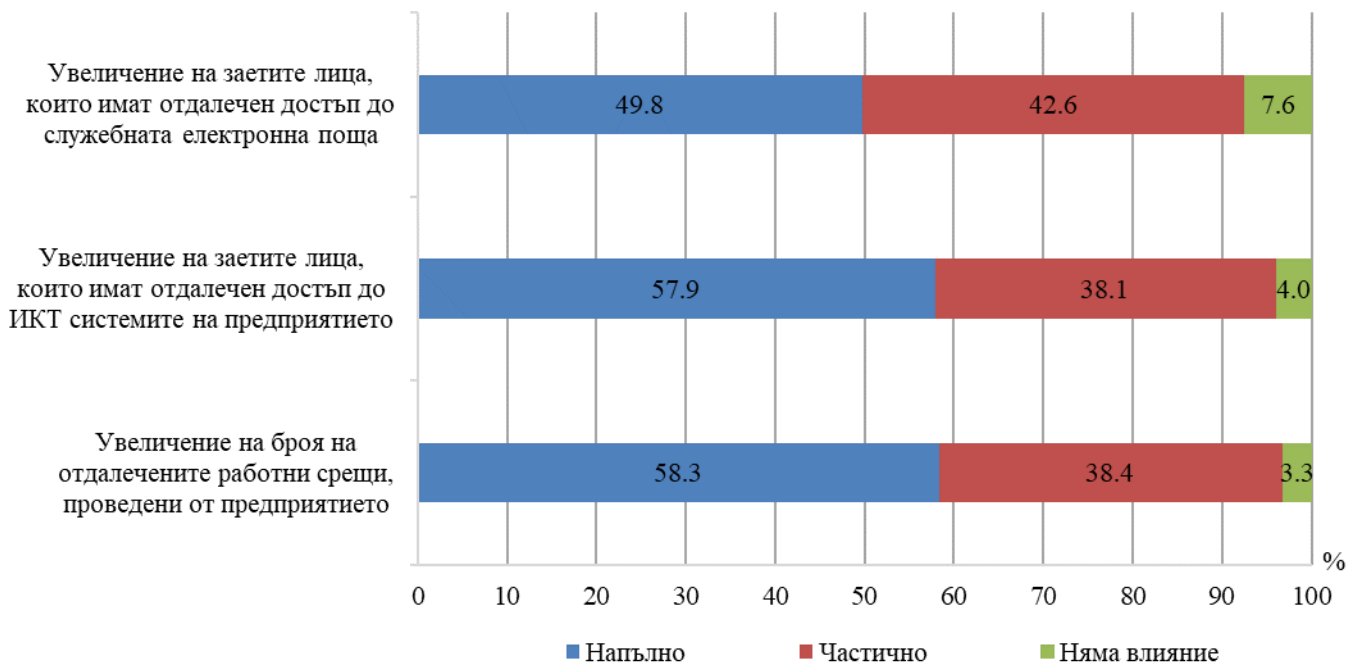
Пандемията от COVID-19 постави сериозни предизвикателства пред бизнеса и наложи предприемането на мерки за повишаване на гъвкавостта на работния процес. През предходната 2020 г. в предприятията са настъпили следните промени по отношение на отдалечения достъп:

- при 17.2% са се увеличили заетите лица, които имат отдалечен достъп до служебната електронна поща;
- при 14.7% са се увеличили заетите лица, които имат отдалечен достъп до ИКТ системите на предприятието (различни от електронна поща);
- при 23.3% се е увеличил броят на проведените отдалечени работни срещи.

При по-голямата част от предприятията тези промени са предизвикани изцяло от пандемията от COVID-19 (фиг. 5).

www.nsi.bg

Фиг. 5. Структура на предприятията, според степента на влияние на COVID-19 върху организацията на работния процес през 2020 година

Методологични бележки

Изследването за използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в предприятията е част от Европейската статистическа програма и се провежда ежегодно в България съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1030 на Европейската комисия. Изследването се финансира съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписано споразумение между двете институции. Основната му цел е получаването на надеждни сравними данни, които да отразяват разпространението и използването на ИКТ на национално и европейско ниво. Наблюдението е репрезентативно, като се използва стратифицирана случайна извадка от предприятия **от нефинансовия сектор с 10 и повече заети лица**. Методът на анкетиране е онлайн въпросник, за попълването на който предприятията получават покана по електронната поща. Анкетната карта за 2021 г. съдържа няколко модула, чрез които се събира информация за наличието на интернет в предприятията, използването на уебсайт, социални медии, компютърни услуги в облак, интернет на вещите, електронна търговия и други.

Фиксираната интернет връзка включва ADSL, SDSL, VDSL, оптична технология (FTTH), кабелна технология, LAN, високоскоростни наети линии, фиксирани безжични връзки (сателитна връзка, обществен Wi-Fi, WiMax) и други.

Под **мобилна интернет връзка** се разбира използването на преносими устройства (преносими компютри, планшети или други преносими устройства като смартфони) за свързване с интернет чрез мобилните телефонни мрежи от високо поколение (най-малко 3G).

Интернет на вещите (Internet of Things) се отнася до взаимосвързани устройства, наричани още интелигентни или смарт устройства, които събират и обменят данни помежду си и могат да бъдат наблюдавани или контролирани дистанционно по интернет.

Електронната търговия чрез автоматизиран обмен на данни (**съобщения от тип EDI**) се осъществява чрез съобщения в стандартизиран или договорен формат, позволяващ тяхната автоматизирана обработка (напр. EDIFACT, UBL, XML). Обикновено електронната търговия чрез съобщения от тип EDI се осъществява между предприятия.

Повече информация и данни от изследванията за използването на информационни и комуникационни технологии в предприятията, както и анкетна карта за изследването през 2021 г., могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/2841>) и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=241).